

Ekspertyza ornitologiczna i chiropterologiczna

**budynek Szpitala: ul. M. Skłodowskiej – Curie 6, 95-060 Brzeziny, woj. łódzkie,
wraz z propozycją rozwiązań minimalizujących negatywne oddziaływanie
planowanych prac termomodernizacyjnych na ptaki i nietoperze oraz
działaniami kompensacyjnymi**

Wykonawca:

Jakub Grabowski
EKOBIOM Jakub Grabowski
ul. Zimna Woda 56d
91-172 Łódź

EKOBIOM *Jakub Grabowski*

NIP 947-193-97-73 REGON 101098340

ul. Zimna Woda 56d, Łódź 91-172

tel. 502-708-694

www.ekobiom.pl

Łódź, 29 października 2024

1. Wstęp

Planuje się przeprowadzić termomodernizację budynku Szpitala położonego przy ul. M. Skłodowskiej – Curie 6, 95-060 Brzeziny, woj. łódzkie.

Inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną wraz z oceną oddziaływania na ptaki i nietoperze planowanych prac przeprowadzono w celu stwierdzenia, czy w opisywanych budynkach, nie ma gniazd/siedlisk gatunków chronionych (Ustawa o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004, Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt).

W celu ograniczenia negatywnego wpływu realizowanego przedsięwzięcia na chronione gatunki zwierząt zaproponowano działania minimalizujące niekorzystne oddziaływania oraz działania kompensacyjne i harmonogram dalszych prac.

Opracowanie sporządzono na podstawie wizji terenowej (kontroli ornitologicznej i chiropterologicznej) przeprowadzonej w dniu 23 października 2024r.

Opis budynku:

Budynek Szpitala w Brzezinach, składa się z kompleksu obiektów. Budynki posiadają strych/stropodach (brak możliwości wejścia). Elewacja budynku i poszczególnych obiektów w dobrym stanie.

Rysunek 1 Rzut na schemat położenia obiektów

Metodyka:

Omawiany budynek obchodzono kilkakrotnie ze wszystkich stron. Obserwacji stanu elewacji wykonywano przy użyciu z lornetki 8x40. Zwracano uwagę na wylatujące/wlatujące ptaki, obecność nisz gniazdowych i potencjalnych wlotów do schronień (otwory wentylacyjne, szczeliny, dziury w murze), obecność odchodów na

elewacji oraz pod nią i odchodów nietoperzy na strychach, obecność śladów gniazd/materiałów gniazdowych (patyki, sznurki, pierze, styropian) znajdujących się na elewacji, czy w obiektach przymocowanych do ścian (np. rynny, klimatyzatory) oraz na gruncie pod nią.

2. Wyniki inwentaryzacji

Budynek główny Szpitala

Elewacje północne

Na elewacji, w jej górnej części obecne liczne drobne otwory wentylacyjne. Większość jest zakratkowana i szczelna. Pojedyncze otwory ze zniszczoną kratką (z dziurą), w liczbie ok. 10 sztuk. Miejsca te mogą być wykorzystywane jako nisze lęgowe/schronienia, przez drobne ptaki wróblowe (wróble, mazurki, sikory).

Brak innych otworów, spękań czy innych potencjalnych nisz lęgowych czy miejsc wlotów/wylotów ptaków czy nietoperzy. Brak śladów potencjalnego zasiedlenia.

Elewacje południowe

Na elewacji frontowej (od strony ul. Wojska Polskiego) obecna jedna dziura w elewacji. Dziura ta jest najprawdopodobniej zasiedlona przez kawkę *Corvus monedula* (charakterystyczny ciemny łuk pod otworem wlotowym).

Brak innych otworów, spękań czy innych potencjalnych nisz lęgowych czy miejsc wlotów/wylotów ptaków czy nietoperzy. Brak śladów potencjalnego zasiedlenia.

Elewacje wschodnie i zachodnie

Brak widocznych otworów, spękań czy innych potencjalnych nisz lęgowych czy miejsc wlotów/wylotów ptaków czy nietoperzy. Brak śladów potencjalnego zasiedlenia.

Uwagi

Strych/stropodach niedostępny. Obserwacje z zewnątrz nie wykazały ewidentnych śladów zasiedlenia.

Na dachu, u wylotów kominów wentylacyjnych obecne wyłamane kratki/zakratowania. Może to świadczyć o obecności np. kuny lub o zasiedleniu konstrukcji przez kawki. Brak potwierdzenia zajęcia kominów przez ptaki czy nietoperze.

Pozostałe elementy elewacji oraz orynnowania nie posiadają śladów świadczących o możliwości gniazdowania ptaków czy obecności nietoperzy.

Budynek towarzyszący nr 4

Brak widocznych otworów, spękań czy innych potencjalnych nisz lęgowych czy miejsc wlotów/wylotów ptaków czy nietoperzy. Brak śladów potencjalnego zasiedlenia.

Budynek towarzyszący nr 5

Stwierdzono materiał gniazdowy w obróbkach blacharskich orynnowania poziomego/zadaszenia na elewacji zachodniej budynku. Położenie niszy lęgowej oraz obecność suchych traw i drobnych gałązek wskazuje najprawdopodobniej na zasiedlenie niszy przez wróble (wróbel domowy lub wróbel mazurek).

3. Wnioski

Budynek Główny Szpitala jest:

- najprawdopodobniej zasiedlony przez 1 parę kawki *Corvus monedula* (elewacja od strony ul. Wojska Polskiego),
- możliwe zasiedlenie otworów wentylacyjnych w miejscach wydzielonych kratkami przez drobne ptaki wróblowe (wróble, mazurki, sikory); zasiedlenie wymaga potwierdzenia w okresie lęgowym,

- możliwe zasiedlenie otworów wentylacyjnych w kominach na dachu przez kawkę; zasiedlenie wymaga potwierdzenia w okresie lęgowym.

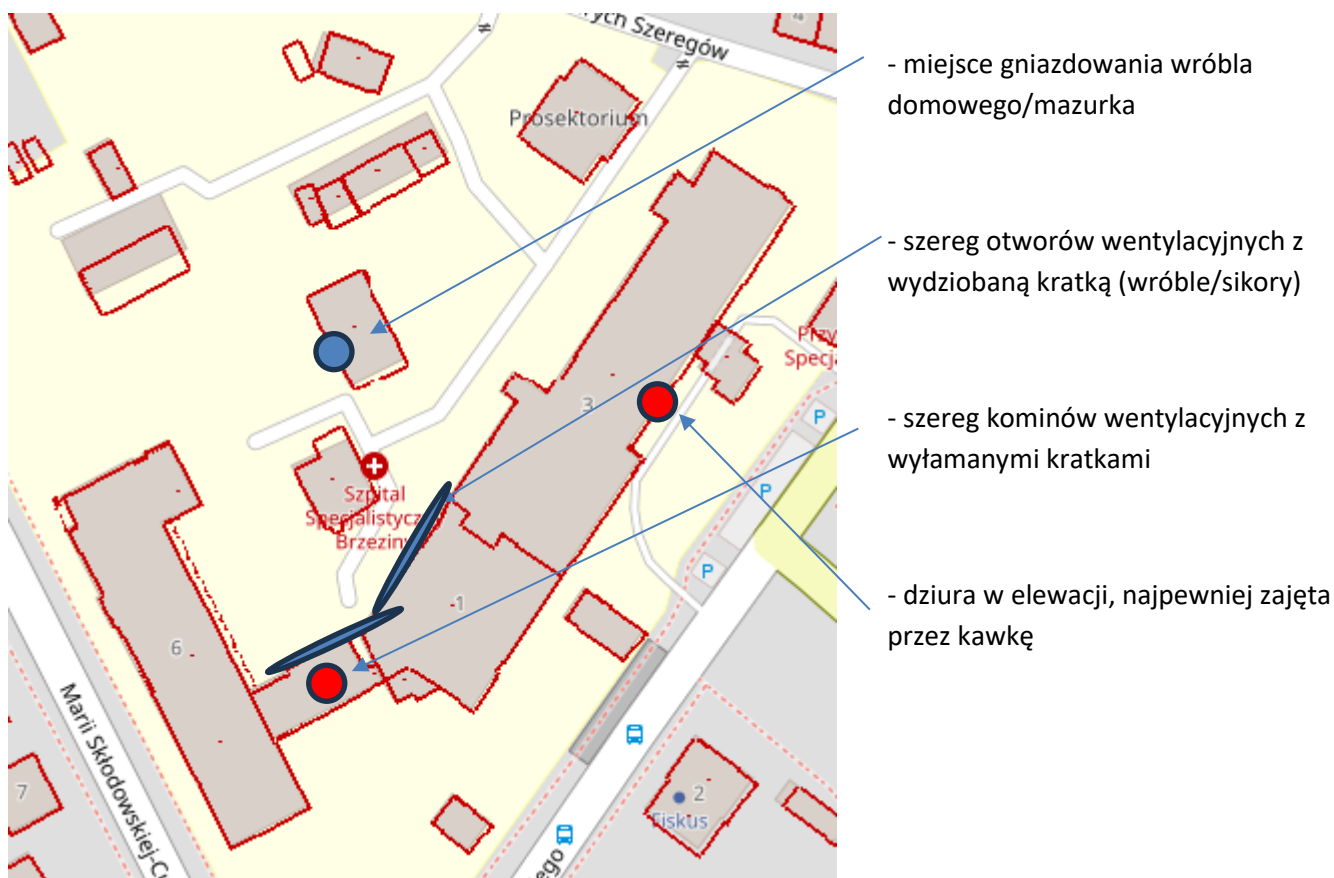
Budynek towarzyszący nr 5, zasiedlony jest przez 1 parę wróbla domowego *Passer domesticus* lub wróbla mazurek *Passer montanus*.

Podczas kontroli nie stwierdzono zasiedlenia budynków przez nietoperze.

Zarówno kawka, jak i wróbel domowy oraz mazurek czy sikory, podlegają ścisłej ochronie gatunkowej. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej oknówka oraz mazurek objęte są ochroną ścisłą. W stosunku do ww. gatunków zwierząt obowiązuje m.in. zakaz niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień oraz zakaz umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień. Zgodnie z Rozporządzeniem zakaz usuwania gniazd, (...), nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne.

Regionalny dyrektor ochrony środowiska na obszarze swojego działania może zezwolić w stosunku do gatunków objętych ochroną ścisłą - na czynności podlegające określonym zakazom, m.in. zezwolić na usuwanie ich gniazd. Uważa się, iż termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, jakimi są Szpitale medyczne, spełnia warunki umożliwiające wydanie stosownego zezwolenia RDOŚ.

Ze względu na brak możliwości skontrolowania stropodachu, zaleca się aby prace termomodernizacyjne prowadzone były pod nadzorem ornitologicznym i chiropterologicznym. Najlepszym możliwym terminem do rozpoczęcia prac na obiekcie będzie okres od 15 sierpnia do końca lutego – poza okresem lęgowym ptaków.

Rysunek 2 Lokalizację miejsc gniazdowania ptaków

4. Zalecenia, działania minimalizujące i kompensujące negatywne oddziaływania

Przed przystąpieniem do modernizacji obiektów, konieczne będzie ponowne skontrolowanie obiektu przez ornitologa i chiropterologa. Kontrole tę najlepiej wykonać w okresie szczytu aktywności tych rozrodzających tych grup zwierząt, tj. od kwietnia do czerwca. Prace termomodernizacyjne należy prowadzić pod nadzorem przyrodniczym ornitologicznym i chiropterologicznym.

- Wszelkie prace w okresie lęgowym (tj. poza okresem od 15 sierpnia do końca lutego) prowadzić pod nadzorem ornitologicznym i chiropterologicznym.
- Przed przystąpieniem do prac, należy w okresie lęgowym przeprowadzić ponowną kontrolę zasiedlenia budynków. Kontrole tę najlepiej wykonać w okresie szczytu aktywności tych rozrodzających tych grup zwierząt, tj. od kwietnia do czerwca. W czasie kontroli potwierdzić lub wykluczyć zasiedlenie otworów wentylacyjnych i kominów wentylacyjnych przez ptaki.
- Prace modernizacyjne na budynkach Szpitala, należy rozpocząć dopiero od czasu uzyskania od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi decyzji – zgody na odstąpienie od zakazów w stosunku do gatunków objętych ochroną gatunkową oraz do czasu opuszczenia gniazd przez ptaki. Należy wystąpić do RDOŚ w Łodzi o zezwolenie na przeprowadzenie na tym obiekcie, na elewacjach zasiedlonych przez ptaki dalszych czynności termomodernizacyjnych.
- Na chwilę obecną, jeśli niszczone będą: 1 gniazdo kawki oraz 1 gniazdo wróbla domowego/mazurka, w ramach działań kompensujących, zaleca się powiesić:
 - 1 skrzynkę lęgową podtynkową dedykowaną dla kawki. Typ skrzynki D, montaż najlepiej w technologii podtynkowej na elewacji frontowej budynku (od ul. Wojska Polskiego).
 - 1 skrzynkę lęgową podtynkową dedykowaną dla wróbla. Typ skrzynki A, montaż na elewacji zachodniej budynku 5.
- Typy konstrukcji budek/skrzynek lęgowych oraz miejsce i sposób montażu powinny zostać ustalone przez osoby prowadzące nadzór przyrodniczy nad termomodernizacją i uzgodnione z RDOŚ na etapie uzyskiwania zgody – Decyzji zezwalającej na zniszczenie obecnych nisz gniazdowych ptaków. Sposób montażu i lokalizacja skrzynek lęgowych zależna jest od zakresu i sposobu prowadzenia prac termomodernizacyjnych.

Rysunek 3 Przykładowe budki podtynkowe typu D, dedykowane dla kawki

Rysunek 4 Przykładowe budki podtynkowe typu A, dedykowane m.in. dla wróbla domowego i mazurka

5. Literatura:

Walasz K. Procedury postępowania w sytuacji prac remontowych w tym docieplania, prac termomodernizacyjnych budynków, w których znajdują się lub mogą znajdować się siedliska ptaków chronionych. 2011.

Wylęgała P., Jaros R., Dzięciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody. PTOP Salamandra, Poznań 2009.

6. Dokumentacja fotograficzna

Fot. 1 Materiał gniazdowy wróbla w obróbkach blacharskich przy okapie dachu, budynek 5

Fot. 2 Widoczna wydziobana dziura w kratce wentylacyjnej, elewacja północna Budynku Głównego Szpitala

Fot. 3 Dziura w elewacji zasiedlona przez kawkę, widoczne charakterystyczne zabrudzenia; elewacja frontowa Budynku Głównego Szpitala (od ul. Wojska Polskiego)

Fot. 4 Widok na kominy wentylacyjne Budynku Głównego Szpitala; zaznaczono wyłamane kratki wentylacyjne

Fot. 5 Widok na Budynek Główny Szpitala (widok od strony północno-wschodniej)

Fot. 6 Widok na Budynek Główny Szpitala (widok od strony północnej)